

Αθήνα, 16 Ιουνίου 2025

**Θέμα: Σχόλια επί της δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης για το σχέδιο νόμου:
«ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΒΙΟΜΕΘΑΝΙΟΥ, ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ
ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΑ ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ – ΜΕΡΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΟΔΗΓΙΑΣ (ΕΕ)
2024/1788 ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ»**

Αξιότιμοι κύριοι/κυρίες,

Με την παρούσα επιστολή επιθυμούμε να συμμετάσχουμε ενεργά στη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης του ανωτέρω σχεδίου νόμου, υποβάλλοντας τις παρακάτω παρατηρήσεις και προτάσεις τροποποίησης, με στόχο την ενίσχυση της βιωσιμότητας των υφιστάμενων και νέων επενδύσεων, τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και την επίτευξη των εθνικών ενεργειακών και περιβαλλοντικών στόχων.

Η εισήγηση μας χωρίζεται σε δυο τμήματα.

Στο πρώτο είναι η **τεκμηρίωση για τα 4 βασικά σημεία στα οποία, εάν δεν υπάρξει αναμόρφωση, είναι απαγορευτικά για την ανάπτυξη του βιομεθανίου στην Ελλάδα** και λειτουργούν ως ισχυρά αντικίνητρα σε οποιαδήποτε επένδυση ανεξάρτητα από τα μελλοντικά κίνητρα που θα δοθούν.

Συγκεκριμένα οι τέσσερις προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι :

1. **Άρθρο 4 Παρ. 3** – Προτείνεται η κατάργηση της υποχρέωσης για ιδιοκατανάλωση, προκειμένου ο παραγωγός να έχει τη δυνατότητα να επιλέξει ελεύθερα τον τρόπο κάλυψης των θερμικών αναγκών του.
2. **Άρθρο 7** - Προτείνεται να περιληφθεί ξεκάθαρα η δυνατότητα έγχυσης του βιομεθανίου που παράγεται μέσω της μεθόδου του εικονικού αγωγού, δηλαδή η συμπίεσή του (bio-CNG) και η μεταφορά του σε πιστοποιημένα σημεία εισόδου ή έγχυσης στο δίκτυο, για μονάδες που δεν είναι συνδεδεμένες.
3. **Άρθρο 9 Παρ. 2** – Προτείνεται η υιοθέτηση ενός μοντέλου κατανομής κόστους για την κατασκευή του αγωγού σύνδεσης με την ακόλουθη δομή: το κόστος για τα πρώτα 5 χιλιόμετρα να βαρύνει αποκλειστικά τον Διαχειριστή Δικτύου. Για το τμήμα από 5 έως 10 χιλιόμετρα, το κόστος να επιμερίζεται ισόποσα (50%) ανάμεσα στον παραγωγό και τον Διαχειριστή. Από το 10ο χιλιόμετρο και πέρα, το κόστος να επιβαρύνει αποκλειστικά τον παραγωγό. Επιπρόσθετα, προτείνεται η δαπάνη που επωμίζεται ο παραγωγός να θεωρείται επιλέξιμη στο πλαίσιο ενισχύσεων επενδυτικού χαρακτήρα.
4. **Άρθρο 20 Παρ. 4.β** – Προτείνεται η κατάργηση του περιορισμού των 12 ωρών ημερήσιας λειτουργίας. Αντ' αυτού, η διάρκεια λειτουργίας να προσδιορίζεται όταν καθοριστεί η τιμή της αποζημίωσης μέσω Υπουργικής Απόφασης, ειδικά για τους σταθμούς που θα επιλέξουν το σύστημα της λειτουργικής ενίσχυσης

Τονίζουμε επίσης, ότι εάν υιοθετηθούν οι συγκεκριμένες σημαντικές αλλαγές, **θα μπορούσαν να υπάρξουν κάποιες πρώτες υβριδικές μονάδες ακόμα και πριν τον καθορισμό των λειτουργικών ενισχύσεων**. Για το θέμα αυτό είμαστε στην διάθεση σας για να διατυπώσουμε την αναλυτική μας πρόταση.

Τεκμηρίωση στα 4 κρίσιμα σημεία αναθεώρησης:

Άρθρο 4 Παρ. 3 – Ιδιοκατανάλωση Βιοαερίου

Οι θερμικές ανάγκες μιας τυπικής μονάδας παραγωγής βιομεθανίου αντιστοιχούν περίπου στο 18%-20% της συνολικής θερμικής ενέργειας που παράγεται. Συνεπώς, όταν επιβάλλεται υποχρεωτικά η ιδιοκατανάλωση, η διαθέσιμη ποσότητα βιομεθανίου που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί εμπορικά μειώνεται αναλογικά.

Η επιβολή μιας τέτοιας υποχρέωσης συνεπάγεται ότι ο παραγωγός είναι αναγκασμένος να χρησιμοποιήσει για τις εσωτερικές του ανάγκες ένα καύσιμο υψηλής αξίας και κόστους, δεδομένου ότι πρόκειται συχνά για καύσιμο με ουδέτερο ή ακόμα και αρνητικό ανθρακικό αποτύπωμα. Αυτό οδηγεί σε απώλεια της δυνατότητας εμπορικής αξιοποίησης των αντίστοιχων ποσοτήτων ενέργειας, με άμεσες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική αποδοτικότητα της παραγωγής. Ενδεικτικά η θέρμανση μπορεί να γίνει με χρήση αντλιών θερμότητας με πολύ μεγαλύτερη ενεργειακή απόδοση από την καύση του βιοαερίου.

Επιπρόσθετα, σε καμία άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης η υποχρεωτική ιδιοκατανάλωση βιοαερίου για θερμική ενέργεια δεν αποτελεί καθιερωμένη πρακτική. Ο περιορισμός των δυνατοτήτων επιλογής και ευελιξίας των παραγωγών καθιστά λιγότερο ελκυστικό έναν κλάδο, ο οποίος ήδη αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις λόγω της μεγάλης αβεβαιότητας που συνδέεται με όλη τη διαδικασία παραγωγής και εμπορίας του βιοαερίου.

Στο πλαίσιο αυτό, **προτείνεται η κατάργηση της υποχρεωτικής ιδιοκατανάλωσης βιοαερίου, ώστε οι παραγωγοί να έχουν πλήρη ελευθερία να αποφασίζουν οι ίδιοι τον τρόπο κάλυψης των θερμικών τους αναγκών.**

Άρθρο 7 – Εικονικός Αγωγός και Έγχυση bio-CNG στο ΕΣΦΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την περιορισμένη γεωγραφική κάλυψη του δικτύου ΕΣΦΑ, καθώς και τις πολλαπλές τεχνικές δυσκολίες που παρουσιάζονται σχετικά με τη δυνατότητα απορρόφησης του παραγόμενου βιομεθανίου από τα δίκτυα διανομής, αλλά και τη γεωγραφική διασπορά των υφιστάμενων μονάδων παραγωγής βιοαερίου, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να εξασφαλιστούν επιλογές και ευελιξία που θα διευκολύνουν περισσότερους παραγωγούς να προχωρήσουν σε επενδύσεις για τη μετατροπή του βιοαερίου σε βιομεθάνιο.

Ως εκ τούτου, **προτείνεται να περιλαμβάνεται σαφής και ξεκάθαρη δυνατότητα έγχυσης του βιομεθανίου μέσω της διαδικασίας του εικονικού αγωγού**, που σημαίνει ότι το βιομεθάνιο θα μπορεί να συμπιέζεται σε μορφή bio-CNG και να μεταφέρεται σε πιστοποιημένα σημεία εισόδου ή έγχυσης στο δίκτυο, ειδικά για μονάδες που δεν είναι άμεσα συνδεδεμένες με το υφιστάμενο δίκτυο.

Άρθρο 9 Παρ. 2

Το κόστος που απαιτείται για την κατασκευή αγωγών σύνδεσης με το δίκτυο φυσικού αερίου αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα που επηρεάζει άμεσα τη βιωσιμότητα και την ελκυστικότητα νέων επενδυτικών σχεδίων στον τομέα του βιομεθανίου. Το ζήτημα αυτό είναι ακόμη πιο έντονο για παραγωγούς που διαθέτουν ήδη εγκατεστημένες μονάδες βιοαερίου, οι οποίες είχαν τοποθετηθεί στο παρελθόν με βάση άλλα κριτήρια χωροθέτησης όπως είναι η εξασφάλιση πρώτης ύλης. Υπάρχει μάλιστα και σχετικός περιορισμός ότι το 85% των πρώτων υλών πρέπει να λαμβάνεται από ακτίνα 30 χλμ.. Ως εκ τούτου, βρίσκονται σε αποστάσεις που δεν ευνοούν την άμεση σύνδεση με υφιστάμενους αγωγούς φυσικού αερίου.

Για τον Παραγωγό, η σύνδεση αποτελεί κεφαλαιουχική δαπάνη (CAPEX) που θα αποσβεστεί σε 20 έτη μέσω της λειτουργίας της μονάδας. Αντίθετα, για τον Διαχειριστή το κόστος είναι ταχύτατα ανακτήσιμο επιμεριζόμενο στο σύνολο της Ρυθμιζόμενης Περιουσιακής Βάσης και της εγκεκριμένης από τη ΡΑΑΕΥ απόδοσης (WACC), γεγονός που του εξασφαλίζει ρυθμιζόμενη απόδοση χωρίς επιχειρηματικό ρίσκο. Σε ανεπτυγμένες αγορές βιομεθανίου (π.χ. Ιταλία), το κόστος σύνδεσης επιμερίζεται μεταξύ Παραγωγού και Διαχειριστή ή καλύπτεται εξ ολοκλήρου από τον Διαχειριστή, προωθώντας έτσι την ανάπτυξη του κλάδου.

Οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί είναι εξαιρετικά απίθανο να εγκρίνουν δανειοδότηση για επενδυτικό κόστος υποδομών που δεν ανήκουν στον Παραγωγό. Συνεπώς, το κόστος αυτό θα πρέπει να καλυφθεί αποκλειστικά από ίδια κεφάλαια, περιορίζοντας τη ρευστότητα και αυξάνοντας το χρηματοοικονομικό ρίσκο του Παραγωγού.

Η πρόταση μας είναι να διατηρηθεί η πρόταση που είχε γίνει και από το ΕΜΠ (Έκθεση Καθ. Καρέλλα) που είναι άλλωστε και η συνήθης πρακτική στην Ευρώπη:

Το κόστος για τα πρώτα 5 χιλιόμετρα να βαρύνει αποκλειστικά τον Διαχειριστή Δικτύου. Για το τμήμα από 5 έως 10 χιλιόμετρα, το κόστος να επιμερίζεται ισόποσα (50%) ανάμεσα στον παραγωγό και τον Διαχειριστή. Από το 10ο χιλιόμετρο και πέρα, το κόστος να επιβαρύνει αποκλειστικά τον παραγωγό. Επιπρόσθετα, προτείνεται η δαπάνη που επωμίζεται ο παραγωγός να θεωρείται επιλέξιμη στο πλαίσιο ενισχύσεων επενδυτικού χαρακτήρα. Ενναλλακτικά, η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να υφίσταται για τους υβριδικούς σταθμούς και να έχει ισχύ για 5 έτη από τη δημοσίευση του παρόντος και μετά το πέρας της πενταετίας, το κόστος να επιμερίζεται ισόποσα (50%) ανάμεσα στον παραγωγό και τον Διαχειριστή.

Άρθρο 20 Παρ. 4.β – Υβριδική Λειτουργία

Λαμβάνοντας υπόψη τον επείγοντα χαρακτήρα της μετατροπής των ήδη υπαρχουσών μονάδων βιοαερίου σε μονάδες βιομεθανίου, προκειμένου να επιτευχθεί ο φιλόδοξος στόχος του ΕΣΕΚ για παραγωγή 2,1 TWh βιομεθανίου ετησίως, η υβριδική λειτουργία αποτελεί την ταχύτερη και πιο ομαλή λύση για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων. Οι υβριδικές μονάδες πρέπει να εξασφαλιστεί ότι θα λειτουργούν σε πλαίσιο βιώσιμο για την παραγωγή βιομεθανίου καθώς και ηλεκτρισμού. Η επιβολή ενός ανώτατου ορίου 12 ωρών ημερήσιας λειτουργίας για την λειτουργία με συνέπεια την κατά 50 % μείωση των εσοδών του σταθμού, σε συνδυασμό με τη γενική και ασαφή πρόβλεψη ότι τόσο το ημερήσιο όριο όσο και η τιμή αποζημίωσης θα ορίζονται με Υπουργική Απόφαση, είναι δυστυχώς το απολυτό αντικίνητρο για οποιαδήποτε υβριδική επένδυση.

Συγκεκριμένα, με δεδομένα τα προβλήματα βιωσιμότητας του κλάδου και τον δανεισμό του (όπως προκύπτει και από την σχετική έκθεση της Deloitte που σας έχουμε διαβιβάσει), καθώς και ότι η μεση υπολειπομένη διάρκεια συμβάσεων για την ηλεκτροπαραγωγή είναι τα 15 έτη,

είναι αδύνατον να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα, εκτός εάν υπάρχει μια πολύ ισχυρή λειτουργική ενίσχυση για τουλάχιστον 15 έτη στο βιομεθάνιο.

Συνεπώς **προτείνουμε να απαλειφθεί προς το παρόν ο όρος αυτός** (με σκοπό να αποτελέσει πιθανή ρύθμιση μαζί με το σχήμα της λειτουργικής ενίσχυσης). Κάποιοι σταθμοί με επάρκεια πρώτης ύλης θα μπορούσαν να αποφασίσουν να μετατραπούν κατά ένα μέρος ή να επεκταθούν σε βιομεθάνιο ακόμα και με μόνο κεφαλαιακή ενίσχυση στον εξοπλισμό αναβάθμισης και χωρίς να έχει καθοριστεί κανένα σύστημα λειτουργικής ενίσχυσης.

Συνεπώς, **προτείνεται η κατάργηση του μέγιστου ημερήσιου ορίου των 12 ωρών λειτουργίας και η πιθανή επαναφορά του σαν περιορισμό σε συνδυασμό με την τιμή λειτουργικής ενίσχυσης η οποία θα προσδιορίζεται σαφώς μέσω Υπουργικής Απόφασης όπως ορίζεται από το παρόν νομοσχέδιο.**

Τονίζουμε επίσης ότι η προσέγγιση ότι μέσα από το πλαίσιο του βιομεθανίου προσπαθούμε αναγκαστικά να σταματήσουμε την ηλεκτροπαραγωγή των υφιστάμενων σταθμών βιοαερίου τις ώρες αιχμής δεν έχει κανένα τεχνικό νόημα με βάση το μέγεθος των μονάδων (αθροιστικά 125 MWeI με μέσο μέγεθος μόλις 1 MW και τεράστια διασπορά με εξαίρεση της μονάδες ΧΥΤΑ/ΕΕΛ και ελάχιστες δυνατότητες επέκτασης εξαιτίας των περιορισμών στην πρώτη ύλη αλλά, αντίθετα εξαφανίζει κάθε δυνατότητα παραγωγής βιομεθανίου στην Ελλάδα μέχρι το 2030 τουλάχιστον.

Η μετακίνηση μπορεί να γίνει με άλλους ορους και κίνητρα τα οποία και είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε, αλλά δεν θα πρέπει να εμπλέκεται με αυτό τον τροπο με τους υβριδικούς σταθμούς (που αλλιώςτε ούτε το 35 % των υφιστάμενων μονάδων δεν έχουν ουσιαστική τεχνική ή/και οικονομική δυνατότητα να μετατραπούν). Η μετακίνηση θα πρέπει να είναι μια οριζόντια λύση για όλους τους σταθμούς και παρότι δεν θα έχει καμμία ουσιαστική τεχνική επίδραση στην ευστάθεια του δικτύου, μπορεί να έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη και για το κράτος αλλά και για τους παραγωγούς, εάν θα μετατραπούν οι μονάδες ολικά ή μερικώς σε βιομεθάνιο.

Με δεδομένη την ιδιαιτερότητα ανά περιοχή (κάθε σταθμός βιοαερίου είναι διαφορετικός), γενικά, το νομοσχέδιο είναι σκόπιμο να επιτρέπει την μέγιστη δυνατή ευελιξία και να μην θέτει περιορισμούς και αντικίνητρα όταν δεν έχουν καθοριστεί τα κίνητρα σε ένα τομέα που έχει ήδη σημαντικά προβλήματα καθώς βρίσκεται στην καρδιά της τοπικής κυκλικής οικονομίας και είναι πρωτίστως διαχειριστής αποβλήτων και δευτερογενώς παραγωγός ενέργειας.

Λοιπές Τεχνικές Βελτιώσεις

Άρθρο 18 – Παρ. 4 – Λειτουργία φωτοβολταϊκού

Πρόταση: Να προβλέπεται το καθεστώς "virtual net billing" αντί του "net billing".

Αιτιολόγηση: Πολλές μονάδες δεν έχουν πλησίον τους ελεύθερα αγροτεμάχια για την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων. Είναι αρκετά περιοριστική η προϋπόθεση να υλοποιηθεί το σύστημα net billing στο ίδιο γήπεδο ή σε όμορο αγροτεμάχιο. Θα μπορούσε η χωροθέτηση να περιοριστεί σε μια συγκεκριμένη χιλιομετρική ακτίνα από την κάθε μονάδα. Το "virtual net billing" προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία και καλύτερη ενεργειακή απόδοση για τις μονάδες που δεν διαθέτουν κατάλληλο χώρο στον ίδιο γήπεδο.

Άρθρο 18 – Παρ. 5

Πρόταση: Οι περιορισμοί να βασίζονται στην πρόσβαση στο δίκτυο και όχι απλώς στην ύπαρξή του εντός του Δήμου. Να ισχύουν μόνο εφόσον υπάρχει τεχνική δυνατότητα πρόσβασης στο δίκτυο σε εύλογη απόσταση (π.χ. έως 10 χλμ.).

Αιτιολόγηση: Σε αρκετούς δήμους το δίκτυο ΦΑ περιορίζεται εντός μερικών οικοδομικών τετραγώνων της πρωτεύουσας των δήμων, ενώ οι μονάδες μπορεί να βρίσκονται σε αποστάσεις >30 χλμ.. Θα πρέπει να βρεθεί λύση γι' αυτές τις περιπτώσεις.

Άρθρο 22-Παρ. 1

Προτείνεται να προστεθεί η πρόταση: Κατ' εξαίρεση υπογράφονται νέες συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ στις περιπτώσεις που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου έχει κατατεθεί σχετικός πλήρης φάκελος στον ΔΑΠΕΕΠ προς υπογραφή.

Αναγνώριση και Εξαίρεση για Μονάδες Βιοαερίου από ΧΥΤ

Επισημαίνεται ότι πρέπει να υπάρξει ειδική πρόβλεψη εξαίρεσης για τις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής από βιοαέριο προερχόμενο από Χώρους Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των εν λόγω έργων. Οι μονάδες αυτές συχνά αντιμετωπίζουν μεγάλες τεχνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις, και απαιτούν εξειδικευμένη προσέγγιση στην αδειοδότηση και τις επιδοτήσεις τους. Επιπλέον, η αποκατάσταση ή αναβάθμιση αυτών των μονάδων μπορεί να απαιτεί διαφορετικά κίνητρα και ενίσχυση από τα υπόλοιπα έργα, προκειμένου να ανταποκριθούν στις αυξημένες απαιτήσεις και το υψηλότερο κόστος των τεχνολογικών μετατροπών τους.

Να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει αντίρρηση σχετικά με τη δημοσιοποίηση των στοιχείων ή/και των απόψεων του HABIO.